Cyngor Sir y Fflint

Polisi’r Gymraeg yn y Gweithle

Perchennog y ddogfen ar gyfer adolygu	Ymgynghorydd Polisi Strategol
Dyddiad ei roi ar waith	27.10.2017
Dyddiad y diwygiad diwethaf	
Fersiwn	
Dyddiad yr adolygiad nesaf	Hydref 2021

Polisi'r Gymraeg yn y Gweithle

Mae'r polisi hwn yn berthnasol i holl weithwyr Cyngor Sir y Fflint a bydd yn cefnogi'r Cyngor i gwrdd â'i ddyletswyddau statudol fel y nodir yn Hysbysiad Cydymffurfio Safonau'r Gymraeg.

Mae'r Gymraeg yn rhan bwysig o hunaniaeth ddiwylliannol Sir y Fflint, mae'n rhan o'n treftadaeth a'n dyfodol. Rydym wedi cydnabod pwysigrwydd cynnig dewis iaith i'n cwsmeriaid ac rydym wedi ymrwymo i drin y ddwy iaith, Cymraeg a Saesneg yn gyfartal. Rydym yn darparu gwasanaethau i'r bobl fwyaf diamddiffyn yn ein cymunedau, lle mae cael gafael ar wasanaethau yn iaith gyntaf unigolyn yn arbennig o bwysig. Mae defnyddio'r Gymraeg yr un mor ddilys yn fewnol ac ydyw wrth ymgymryd â busnes cyhoeddus. Bydd annog diwylliant sydd yn gwerthfawrogi ac yn cefnogi defnyddio Cymraeg yn fewnol yn cyfrannu at gyflawni gwasanaethau o ansawdd uchel yn Gymraeg a Saesneg.

Pwrpas yr adroddiad hwn yw:

i) hyrwyddo agweddau positif ac annog gweithwyr i ymfalchïo yn yr iaith Gymraeg a diwylliant Cymru.

ii) cynyddu nifer y gweithwyr Cymraeg eu hiaith a darparu cyfleoedd i weithwyr sydd eisoes yn rhugl yn y Gymraeg ac i'r rheiny sy'n dysgu i ddefnyddio'r Gymraeg yn y gwaith ac yn eu gwaith.

iii) annog amgylchedd waith dwyieithog lle mae gan weithwyr y rhyddid a chefnogaeth i weithio drwy gyfrwng y Gymraeg.

Mae'r polisi yn berthnasol i weithwyr, gwirfoddolwyr ac aelodau etholedig.

Hyrwyddo agweddau positif ac annog gweithwyr yn ein gweithlu i ymfalchïo yn yr iaith Gymraeg a diwylliant Cymru.
• Dathlu llwyddiannau dysgwyr Cymraeg trwy wobrwyo "Dysgwr Cymraeg y flwyddyn" fel rhan o Wobrau Dysgu a Datblygu Sir y Fflint • Darparu adran ar Infonet i hyrwyddo diwylliant Cymru ac adnoddau i gefnogi dysgwyr ac i hyrwyddo'r defnydd o'r Gymraeg yn y gweithle ac yn allanol. • Hyrwyddo "diwrnod dwyieithog o'r wythnos" i annog gweithwyr i ddefnyddio'r iaith Gymraeg, beth bynnag yw eu lefel, yn y gweithle. • Bydd Diwrnod Shwmae/ Su'mae, dydd Gŵyl Dewi a digwyddiadau eraill yng nghalendr Cymru yn cael ei ddathlu yn y gwaith ac yn y gymuned. • Hyrwyddo swyddogaeth Rhwydwaith Y Gymraeg a datblygu cynllun gweithredu i weld cynnydd yn eu gwaith. • Bydd meini prawf ar swyddi nad ydynt yn cael eu hasesu i fod yn rhai Cymraeg hanfodol yn cynnwys gofyniad safonol: **Bod ag empathi at y Gymraeg a'r diwylliant Cymreig.**

Cynyddu'r nifer o weithwyr Cymraeg eu hiaith a darparu cyfleoedd i weithwyr sydd yn rhugl yn y Gymraeg eisoes a dysgwyr Cymraeg i ddefnyddio'r Gymraeg yn y gwaith ac yn eu gwaith

Recriwtio

- Bydd gofynion iaith ar gyfer swyddi newydd neu swyddi presennol yn cael eu hasesu a bydd cofnodion yn cael eu cadw o'r asesiad hwnnw.
- Bydd y Gymraeg yn cael ei hystyried yn sgil werthfawr wrth recriwtio a bydd hyn yn cael ei hyrwyddo ar wefan y Cyngor ac mewn hysbysebion swyddi.
- Bydd swyddi gwag yn cael eu hysbysebu'n ddwyieithog a bydd swyddi sydd yn Gymraeg hanfodol yn cael eu hysbysebu yn y cyfryngau Gymraeg.
- Bydd ymgeiswyr am swyddi yn gallu cyflwyno eu cais yn Gymraeg a gallant ddewis defnyddio'r Gymraeg mewn cyfweliadau.
- Bydd disgwyl i brentisiaid fynychu hyfforddiant sgiliau iaith Gymraeg.

Gweithiwyr Newydd

- Bydd cyfarfod sefydlu yn cynnwys hyfforddiant ymwybyddiaeth o'r iaith Gymraeg.
- Bydd gweithwyr newydd sydd heb unrhyw sgiliau Cymraeg yn mynychu cyrsiau undydd Cymraeg yn y Gweithle fel rhan o'u cyfnod sefydlu, er mwyn iddynt ddysgu sgiliau Cymraeg sylfaenol.
- Bydd gweithwyr newydd yn cael dewis derbyn eu contract yn Gymraeg ac yna bydd rheolwyr yn gwneud trefniadau i'r contractau fod ar gael yn Gymraeg.

Gweithwyr Presennol

- Bydd y Cyngor yn darparu sesiwn "Panad a Sgwrs" mewn lleoliadau ar draws y sir i gynnig cyfleoedd i siaradwyr a dysgwyr Cymraeg gael defnyddio eu sgiliau iaith Gymraeg mewn awyrgylch gefnogol y tu allan i sesiynau dysgu ffurfiol.
- Bydd ystod o gyrsiau hyfforddi iaith Gymraeg sydd ar gael yn cael eu hyrwyddo a'u hannog yn weithredol.
- Bydd gweithwyr yn diweddaru eu hasesiad sgiliau iaith Gymraeg yn rhan o'u proses arfarnu. Bydd rheolwyr yn darparu copïau papur o'r asesiad i weithwyr sydd heb fynediad i iTrent.
- Bydd asesiad o'r angen am hyfforddiant sgiliau iaith Cymraeg yn cael ei gynnal yn ystod yr arfarniad.
- Bydd yr archwiliad blynyddol o sgiliau iaith Gymraeg yn cael ei ddefnyddio i lunio strategaeth hyfforddiant sgiliau iaith Gymraeg.
- Bydd rheolwyr yn cefnogi gweithwyr sydd yn gofyn am hyfforddiant iaith Gymraeg. Rhoddir amser i weithwyr fynychu hyfforddiant iaith Gymraeg fel y byddant ag unrhyw hyfforddiant arall sy'n gysylltiedig â gwaith.
- Bydd rheolwyr yn cadw cofnod o weithwyr sydd yn dymuno derbyn gohebiaeth busnes wedi'i gyfeirio'n bersonol yn Gymraeg.
- Gall gweithwyr ddewis iaith (Cymraeg/Saesneg) pan fyddant yn ymdrin â materion sy'n ymwneud â chyflogaeth, mae hyn yn cynnwys gohebiaeth

a chyfarfodydd sydd yn ymwneud ag ymchwiliadau i faterion cwynion a disgyblaethol.

- Bydd holl weithwyr yn cael mynediad at feddalwedd Cysill a Cysgeir, gramadeg Cymraeg, gwiriwr sillafu a geiriadur.
- Bydd egwyddor “Cynnig Gweithredol” yn cael ei weithredu ar draws holl wasanaethau’r Cyngor.
- Bydd gweithwyr sydd mewn swyddi gyda’r cyhoedd yn cael cefnogaeth i fynychu hyfforddiant sgiliau iaith Gymraeg.

I annog amgylchedd waith dwyieithog lle mae gan weithwyr y rhyddid a chefnogaeth i weithio drwy gyfrwng y Gymraeg

- Bydd holl gyrsiau hyfforddi i weithwyr a ddarperir neu a gomisiynir gan y Cyngor yn cael eu hagor a’u cloi yn ddwyieithog.
- Bydd templed cyflwyniad PowerPoint y Cyngor yn cynnwys ymadroddion dwyieithog i agor a chloi digwyddiadau.
- Anogir gweithwyr i ddefnyddio cyflwyniadau dwyieithog.
- Bydd cyfarfodydd yn cael eu hagor a’u cloi yn ddwyieithog (mae brawddegau ar gyfer cyfarfodydd i'w gweld yn Atodiad 1).
- Bydd pob siaradwr Cymraeg yn cael cortynnau gwddf a bathodynnau sy’n dangos eu bod yn siaradwyr Cymraeg, ac anogir gweithwyr i wahodd unrhyw ohebiaeth yn Gymraeg (drwy’r llofnod e-bost).
- Bydd holl arwyddion a hysbysiadau mewn swyddfeydd, storfeydd ac adeiladau eraill y Cyngor yn ddwyieithog - rhaid i’r testun Cymraeg gael ei leoli i gael ei darllen yn gyntaf, hy, ar y chwith neu uwch ben y Saesneg.
- Bydd hafan yr Infonet ar gael yn Gymraeg a Saesneg.
- Bydd llofnod e-byst a negeseuon ‘ddim yn y swyddfa’ (mewnol ac allanol) yn ddwyieithog.
- Bydd cyfeiriadau e-bost yn nodi a ydi’r unigolyn yn siarad Cymraeg neu a ydynt yn dysgu Cymraeg drwy ddefnyddio troednodyn e-bost Iaith Gwaith.
- Bydd gweithwyr yn gallu cael dogfennau sy’n ymwneud ag arfarnu, gwyliau blynyddol, absenoldeb a gweithio’n hyblyg yn Gymraeg os ydynt yn dymuno.
- Bydd polisïau AD penodol fel sy’n ofynnol yn unol â Safonau’r Gymraeg yn cael eu cyhoeddi yn Gymraeg ar Infonet.
- Bydd hyfforddiant yn Gymraeg ar gael ar:
    - Recriwtio;
    - Rheoli Perfformiad;
    - Hyfforddiant Sefydlu;
    - Delio gyda’r cyhoedd; a
    - Iechyd a Diogelwch
- Bydd hyfforddiant yn cael ei ddarparu yn Gymraeg ar ddefnyddio’r Gymraeg yn effeithiol mewn:
    - Cyfarfodydd;
    - Cyfweliadau; a
    - Gweithdrefnau cwyno a disgyblu
- Bydd rheolwyr yn defnyddio hyfforddiant ar ddefnyddio’r Gymraeg yn eu swydd.

Gweithredu

Mae gweithredu'r polisi hwn yn llwyddiannus yn dibynnu ar bob unigolyn a rheolwr yn cymryd cyfrifoldeb personol wrth ddefnyddio'r polisi hwn yn ymarferol. Mae rhagor o wybodaeth sydd yn cynnig arweiniad am Safonau'r Gymraeg yn y gwaith ac wrth gyflawni gwasanaeth ar gael ar yr Infonet. Bydd y polisi'n cael ei weithredu yn rhan o Cynllun Gweithredu Safonau Iaith Gymraeg y Cyngor.

Monitro ac Adolygu

Bydd y Polisi'n cael ei adolygu bob hyn a hyn i sicrhau ei fod yn gyson â Safonau'r Gymraeg a deddfwriaeth bresennol. Mae camau gweithredu a mesurau wedi cael eu hymgorffori o fewn system rheoli perfformiad y Cyngor a bydd cynnydd yn cael ei adrodd i'r Cabinet yn flynyddol a phan fo angen. Bydd adroddiad a fydd yn disgrifio cynnydd o ran cwrdd â Safonau'r Gymraeg yn cael ei gyhoeddi'n flynyddol; bydd y wybodaeth yn cynnwys:

- Nifer y swyddi newydd a swyddi gwag a gafodd eu categoreiddio yn swyddi lle'r oedd:

  i) sgiliau iaith Gymraeg yn hanfodol
  ii) angen dysgu Cymraeg ar ôl iddynt gael eu penodi
  iii) Cymraeg yn ddymunol
  iv) nad oedd sgiliau Cymraeg yn angenrheidiol

- Nifer a chanran y gweithwyr sydd wedi cwblhau'r Archwiliad o Sgiliau Iaith Gymraeg.
- Proffil o sgiliau Cymraeg gweithwyr.
- Nifer y gweithwyr sydd yn mynychu hyfforddiant sgiliau Cymraeg yn ôl lefel yr hyfforddiant.
- Nifer a chanran y gweithwyr sydd wedi cwblhau hyfforddiant e-ddysgu ymwybyddiaeth iaith Gymraeg.
- Nifer y gweithwyr a fynychodd gyrsiau trwy gyfrwng y Gymraeg.

Caiff cynnydd ei fonitro trwy Dîm y Prif Swyddog, y Cabinet a'r Pwyllgorau Trosolwg a Chraffu perthnasol.

Atodiad 1

Brawddegau defnyddiol mewn cyfarfodydd

Croeso'r i'r cyfarfod	Welcome to the meeting
Ymddiheuriadau	Apologies
Gai' i gyflwyno…?	May I introduce…?
Dan ni wedi derbyn ymddiheuriadau gan...	We have received apologies from…
Gadewch i ni fynd trwy gofnodion y cyfarfod diwethaf	Let's go through the minutes of the last meeting
Oes' na faterion yn codi?	Are there any matters arising?
Yr eitem gyntaf ar yr agenda…	The first item on the agenda
Yr eitem nesaf	The next item
Gohebiaeth	Correspondence
Adroddiadau	Reports
Diolch am yr adroddiad	Thanks for the report
Unrhyw fater arall	Any other business
Oes gennoch chi gwestiynau?	Do you have questions?
Dyddiad y cyfarfod nesa'	Date of next meeting
Diolch i chi am ddod	Thank you for coming